

1. Gelijkheid / Verschil Man - Vrouw

Bezwaar a: De GS ziet ten onrechte de gelijkheid van man en vrouw als kenmerkend voor het nieuwe verbond (pag. 2 revisieverzoek)

U zou bij dit bezwaar kunnen overwegen of hoofdstuk 2 (samenvattend in 2.5.3 en 2.5.4) van het Deputatenrapport *Samen dienen* een acceptabele wegging van de bijbelse gegevens biedt met het oog op de plek die man en vrouw krijgen in Gods plan, in het licht van de ruimte die de GS 2014 bood, namelijk: 'zolang er door de kerken gezamenlijk nog geen standpunt is bepaald rondom het onderwerp M/V en ambt, is het terecht dat de GS Ede 2014 heeft besloten dat de visie dat behalve mannen ook vrouwen in de kerkelijke ambten mogen dienen vrij bespreekbaar moet zijn, zolang er vanuit de Schrift geargumenteed wordt' (Opdracht van de Generale Synode Ede 2014-2015 aan deputaten M/V in de kerk en M/V en ambt, Besluit 2b).

Zie ook de opmerkingen van prof. De Ruijter in art 16 (Acta GS Meppel pag. 30) dat het verschil man vrouw niet wegvalt maar dat deputaten dit niet langer interpreteren als gezagsverhouding. Dit vanuit tendensen in de Schrift en in de Reformatietijd.

Verder is te wijzen op het referaat van deputaat E.A. de Boer op de buitenlanddagen waarin hij de waarde van het verschil M/V ziet liggen in het complementeren van elkaar (art. 80 Acta GS Meppel 2017 pag. 162, en de conclusie van zijn verhaal op pag. 163)

De gronden onder besluit 3 geven in lijn met *Samen dienen* en de synodebesprekingen in kort bestek zo een integrale visie op de plek van M/V in hun verscheidenheid in de taken binnen Gods gemeente vanuit de ontwikkeling in de hele Schrift.

2. Mannelijk leiderschap beperkt tot Oude Verbond: dit wordt niet verantwoord

(bezwaar t.a.v. besluit 3 grond 1; pag. 2 revisieverzoek)

Opmerking: dit lijkt ons een misverstaan van besluit 3 met zijn gronden. Feitelijk bieden de gronden onder besluit 3 een verantwoording in die zin, dat er een heilshistorische ontwikkeling is geweest van het oude naar het nieuwe verbond, die ook bepaalde tradities heeft doorbroken. De Synode heeft in dit besluit en de gronden benadrukt dat in het NT de genadegaven gelijkelijk aan mannen en vrouwen zijn toebedeeld.

3. Falend mannelijk leiderschap impliceert nog niet dat de exclusieve invulling van de ambten door mannen in het Oude Verbond 'niet bleek te werken'...

(bezwaar tegen besluit 3 grond 2; pag. 3v. revisieverzoek)

Opmerking: dat het Oude Verbond niet bleek te werken slaat hier niet op de invulling van ambten door mannen.

Het slaat in de context van Hebr. 8:8 op de zonde van priesters en volk, waarom God een heel nieuw verbond ging sluiten met zijn volk (zoals u dat zelf ook benoemt in alinea 3 op pag. 4). In het kader van die ontwikkeling stelt grond 3 dat voor dat nieuwe verbond typerend is dat 'allen profeten, priesters en koningen zullen zijn'. De hele verzoeningsdienst, de profetie en het koningschap hebben niet het volmaakte gebracht, er moest een nieuw verbond in Christus komen. Dat nieuwe tijdperk bracht ook nieuwe vormen mee.

4. Er wordt in het OT een verlangen verondersteld "naar gelijkberechtiging van man en vrouw, een verlangen naar gelijke toegang tot alle taken in de gemeente van Christus."

Dit verlangen wordt in het Oude Testament echter nergens zo benoemd. (...) Dit 'geeft aanleiding te denken dat (...) de relatie tussen het Oude en Nieuwe Verbond geduid wordt in termen van emancipatie.

(bezwaar tegen besluit 3 grond 3; pag. 4 revisieverzoek)

Opmerking: gelijkberechtiging als een maatschappelijk emancipatoir motief wordt in de gronden niet genoemd.

Het verlangen van Mozes naar een tijd waarin de HEER zijn Geest legt op het hele volk en iedereen zou profeteren (Num.11:29) alsmede het vooruitzicht uit Jer. 31 dat allen de HEER zullen kennen worden wel als motief genoemd. In die zin wekt het OT zelf een zodanig verlangen.

5. De bijzondere ambten hebben een eigen karakter en ontlenen hun gezag aan de instelling door Christus en zijn apostelen. (...) Dat de Bijbel hierbij het onderscheid tussen mannen en vrouwen uitwist blijft een bewering zonder bewijs.

(bezwaar b, c en d pag. 2; opmerkingen pag. 4 2^e helft van het bezwaarschrift; en het n.a.v. besluit 3 grond 5 genoemde op pag. 5)

Hierbij merken we op:

De bezinning op de ambten met het oog op het functioneren van mannen en vrouwen in hun gelijkwaardigheid en verschil heeft een plek gevonden in wat deputaten schreven in hoofdstuk 3 van hun rapport Samen dienen over 'Het belijden over de ambten'. Als zodanig vormde dit de achtergrond voor de synodebespreking. Zie ook de inleiding op de bespreking door deputaat De Boer (art. 15 Acta GS Meppel 2017; vgl. ook art. 16 pag. 30 zijn opmerkingen over ambt en volmacht, in plaats van 'gezag'). We attenderen u ook op de synodebespreking over de ambten, genotuleerd in art. 17 van de Acta.

Eén en ander komt in kort bestek terug in de gronden onder besluit 3, als een bijbelse visie op de ontwikkeling van de ambten vanuit het OT via Christus naar de Nieuwtestamentische gemeente. Ook de stem van de Reformatie via HC zondag 12 komt hier terug.

6. Zwijgteksten worden uitgerangeerd

(pag. 5-6 bezwaarschrift)

Bij het onderwerp **Zwijgteksten** geven we aan dat deputaten een bepaalde lezing van de zwijgteksten bieden in hun Rapport Samen dienen, Hfst. 2.3.3. 2.5.2. waarin ze hun intentie uitspreken om voluit recht te doen aan de hele Schrift, en een interpretatie bieden van de zwijgteksten in dat geheel.

We informeren u erover dat deputaten MVEA ter Synode in hun beantwoording van vragen van Synodeleden nog 10 pagina's exegese van de zwijgteksten hebben opgenomen, die als zodanig door de GS-leden zijn gelezen en verwerkt. Daarin is gepoogd de betreffende teksten vanuit de Schrift zelf en de toentertijd actuele context zo zorgvuldig mogelijk te beluisteren.

Zie verder de bijdrage van deputaat W.F. Wisselink (art. 15 Acta GS Meppel 2017) en de bespreking van 1 Tim. 2 door deputaat E.A. de Boer in zijn referaat op de buitenlanddagen (art. 80 pag. 162v.).

Resumerend stelt de GS dan ook in grond 5 onder besluit 3 dat binnen die integrale visie de zgn. zwijgteksten geen onbetwistbare grond kunnen zijn om in onze tijd en omstandigheden vrouwen categorisch uit te sluiten van het leer- en regeerambt, omdat de exegese van deze teksten daarvoor te zeer omstreden is.

7. Profetie als argument voor preekbevoegdheid van vrouwen

(pag. 9-11 bezwaarschrift)

Opmerking: de verhouding tussen profetisch spreken en ambtelijk spreken is ter synode besproken bij de behandeling van besluit 6 (art. 18 Acta GS Meppel 2017 pag. 48v.)

8. De besluiten inzake MVEA voldoen niet aan het doel, als gezamenlijke kerken te komen tot goed onderbouwde Schriftuurlijke antwoorden en om rechtongelijkheid te voorkomen.

Intussen leggen ze een inhoudelijke visie vast, waarin de vrouw uitsluiten van het ambt wordt gezien al strijdig met de 'Openbaring' van het Oude en nieuwe Testament. Waarom geen eenduidige lijn t.a.v. deze centrale vraag?

(pag. 11 bezwaarschrift)

Inderdaad hebben de besluiten van de GS Meppel over MVEA de bestaande diversiteit in de kerken gelegitimeerd. De GS heeft daarbij gehandeld vanuit een gevoelde urgentie die door de kerken zelf werd aangedragen, zoals in de Eindrapportage deputaten M/V in de Kerk (Art. 13 Acta GS Meppel 2017) verwoord:

*'Wel is de overtuiging dat er iets moet gebeuren. Enerzijds wordt beleden dat vrouwen geen ambtsdrager kunnen zijn, maar anderzijds wordt wel geaccepteerd dat ze allerlei ambtelijke taken vervullen.
De bezinning verschilt sterk per gemeente. Naar de reden hiervan is geen onderzoek gedaan. Inderdaad mag de praktijk het principe niet aan de kant schuiven, maar wel is duidelijk dat op tal van plaatsen vrouwen hetzelfde werk doen als een ouderling, zonder als zodanig bevestigd te zijn. Het is hypocriet daar geen oog voor te hebben.'*

Door de genomen besluiten is er niet langer een eenduidige lijn (op basis van de Schrift is 'de vrouw in het ambt' niet legitiem, of juist wel). De GS was zich er daarbij van bewust dat zij er niet is om één exegetische dwingend vast te stellen (art. 17 Acta GS Meppel 2017, pag. 34). De GS is er om kerkrechtelijke kaders voor het kerkelijk samenleven te stellen. Vanuit de voorbereidende rapporten en de synodebesprekingen heeft het merendeel van de synodeleden de visie waarin ook zusters tot de ambten kunnen worden toegelaten erkend als gebaseerd op een integere gereformeerde omgang met de Schrift. Daarom moet er ook ruimte zijn voor de kerken die op grond van de Schrift menen dat de kernambten aan mannen zijn voorbehouden. Die openheid bieden de besluiten dan ook.

De volgende intentie van de Synode heeft een rol gespeeld bij de formulering van de besluiten zoals ze er nu liggen:

'Wat betekent het voor (de soorten) besluiten die we moeten nemen? Waarmee zijn de kerken in deze situatie het meest gediend? Besluiten moeten gericht zijn op zo groot mogelijk draagvlak. Besluiten nemen per ambt en niet als totaalpakket, wordt gesuggereerd. Hoe treden we als synode als eenheid naar buiten? Besluiten moeten klip en klare gronden hebben. Het omgaan met diversiteit is niet gemakkelijk. Er moet voldoende draagvlak gecreëerd worden, waarbij de stemverhouding kan meespelen. Ontspannen omgaan met de bijbel en accepteren van verschil in exegetische hoort daarbij. Slotconclusie is dat er geen massieve besluiten moeten worden genomen; wel met een goede onderbouwing.' (art. 17 Acta GS Meppel 2017, pag. 34, onder 3.).

Ter Synode hebben voorstanders van beide visies elkaar erkend in integere omgang met de bijbel:

'Zijn de afzonderlijke meningen acceptabel; wordt in alle gevallen volgens de bijbel geredeneerd? We accepteren elkaar in de eenheid van Christus. Daarbij bestaat geen twijfel aan elkaars integriteit voor wat betreft het omgaan met de bijbel. We moeten ons bewust zijn van het leven in een kerk in verandering. Daarbinnen moeten zaken kunnen zijn waar we niet gelijk over denken (bijv. Israëlvisie).

Het kan ook verdriet geven niet op één lijn te zitten. Bij redeneren vanuit de bijbel kun je er ook verkeerd in staan. Iedereen zegt binnen de band van de bijbel te redeneren, maar er is cultuurinvloed en je moet er met de juiste intenties mee bezig zijn. Opnieuw verder studeren door een nieuw deputaatschap heeft daarbij geen voorkeur. Voorkom het doen van een 1926 uitspraak, waarbij je in een synodebesluit een exegetische gaat vastleggen. Dit onderdeel samengevat: het is fijn dat er in bredere zin acceptatie is van verschillen van inzicht maar die verschillen moeten niet onder het tapijt geveegd worden.' (art. 17 Acta GS Meppel 2017, pag. 34).

9. De optie om 3 jaar te wachten met de invoering van de besluiten...

(bezwaarschrift pag. 13)

... is gezien de bespreking van besluit 7 serieus in overweging is genomen (art. 18, pag. 50; en al eerder, art. 16, pag. 30 5^e alinea).

Deputaat Haan vertelt evaluerend na de besluitvorming op 16 juni:

'Bij de start was er (in het deputaatschap MVEA) geen eenheid, maar wel het streven om consensus te bereiken, of op z'n minst consent, het verdragen van verschillende meningen. We zijn naar elkaar toegegroeid. Het deputaatschap heeft elkaar gevonden in deze voorstellen, waarvan we nu

gezamenlijk ook de consequenties onder ogen moeten zien. We zien het verdriet van mensen die teleurgesteld zijn, zowel over de genomen besluiten als over het Schriftgebruik in de gronden. Maar we zien ook het verdriet van vrouwen die zich miskend voelden om hun gaven in dienst van de kerken in te zetten. Het proces van besluitvorming op de synode was langdurig en vermoeiend. Nu moeten we nadenken hoe we de kerken daarin kunnen laten delen, bijvoorbeeld door na te denken over de tijdstippen waarop de besluiten effectief worden. Een mogelijkheid is om de met grote meerderheid genomen besluiten (over de diakenen en de preekbevoegdheid) meteen effectief te maken, maar die over de ouderlingen en predikanten pas op een volgende synode definitief te nemen, o zo de kerken ruim de gelegenheid te geven daarop te reageren. Over die mogelijkheid zal de volgende dag gesproken worden.’ (art. 18, pag. 50).